

pa pravimo, da se mora jezikovno vprašanje prej rešiti, predno se razširi dež. avtonomija, kajti sicer smo izgubljeni. Nasprotje mej nami in Čehi ter Poljaki je torej to, da hočejo oni, naj se ohranijo historično-politične individualitete, mi pa hočemo, naj se raztrgajo.

V tem oziru je treba, da formulira vseslovenski shod jasen program, bodisi, da se izreče za nacionalno avtonomijo, ali za kateri drugi obstoječih projektov, na vsak način pa se moramo zjediniti za določen projekt.

To bi bilo ne samo praktično političnega, ampak tudi moralnega pomena, ker bi potem vse stranke imele v svojih programih kot jedno prvih točk nekaj, kar je vsem skupno, za kar bi se morale vse potezati. S tem bi se vsaj deloma ublažilo mej njimi obstoječe nasprotje in to je gotovo mnogo vredno.

Nadalje bi pa moral shod tudi določiti — seveda le v poglavitnih potezah, — katere taktike naj se drži slovenska državnozborna delegacija. To pač ni naloga slovenskih drž. poslancev, da bi samo podpirali vlado in za Čehi in Poljaki stopinje pobirali, ampak treba je, da se že enkrat na vse strani izreče določna beseda in da se vlada ter druge slovanske stranke postavijo pred alternativo aut — aut.

Ako določi vseslovenski shod, kako naj slovenski drž. poslanci v prihodnje postopajo, utrdi to znatno njih stališče, sosebnost ako bi bili primorani, zapustiti svoje sedanje zaveznike in nastopiti opozicijo, kar nikakor ni izključeno.

Te naloge so sicer precej obsežne, vendar kaže vse, da se jih mora vseslovenski shod lotiti. Ako jih dožene, ne bo shod samo protest proti počenjanju Nemcev in Lahov in proti njih pretenzijam, ne samo protest proti postopanju vlade, ampak sijajna manifestacija slovenske solidarnosti, dokaz, da smo vsi, ne glede na to kar nas loči, povsem jedini tako glede ciljev, katere hočemo doseči, kakor tudi glede sredstev, s katerimi hočejo to doseči.

Politični pregled.

Politični položaj. — Navadno vlada v poletnem času mir tudi v politiki, toda to leto ni tako. Politična vprašanja ne mirujejo, dasi je vodja notranje naše politike, grof Badeni, odšel na dopust. V nemških krajih so shodi na dnevnem redu, in ravnotako so na dnevnem redu prepovedbe shodov in konfiskacije nemških listov. Vzlic temu pa neče nihče verjeti v državniško zmožnost grofa Badenija. Vladna glasila javljajo, da Badeni navzlic vsem neuspehom, katere je dosegel glede sprave mej Nemci in Čehi, vendar še ni izgubil upanja, da se mu njegov namen končno posreči. Zdaj poročajo listi, da namerava sklicati češki dež zbor in mu predložiti načrt jezikovnega zakona in zakonski načrt v narodnih kurijah. Po našem mnenju se mu tudi ta poskus sprave ne posreči. Čehi ne vzprejmejo jezikovnega zakona, kateri bi določal kaj manj, kakor jezikovne naredbe, tega kar določajo naredbe, pa zopet Nemci ne bodo hoteli Čehom koncedirati. Kar se tiče narodnih kurij, dvomimo, da bi jih Čehi dali Nemcem, ne da bi jih zahtevali za Moravsko in Šleško.

Nemške demonstracije. — Nemci nečejo odnehati v svojem boju zoper jezikovne naredbe in zoper vladajoče mini-

sterstvo. Na Češkem so nemške občine večinoma ustavile izvrševanje nalog v prenešenem delokrogu in sledile jim bodo bržčas še druge občine, vsaj Beljak se jim je že pridružil. Vlada postopa proti njim prav rahlo. Ko bi Slovani kaj podobnega počenjali, razglasila bi vlada hitro izjemno stanje, Nemcem pa neče iti do živega, kvečjemu da prepove kak shod ali da konfiskuje kak list. Nemško gibanje ima očitno veleizdajski značaj. Iz Heba so Nemci kar nemško vojsko klicali na pomoč, uprizorili so malo revolucijo in to pod vodstvom mestnega zastopa, a vlada niti tega zastopa ni razpustila. Nemške občine izrekajo zdaj druga za drugo demonstrantom svoje simpatije in odobravajo njih počenjanje, a vlada trpi vse to molče. Nemci so pač privilegirani, njim je vse dovoljeno — ali pa smo morda Slovani tako slabi in neodločni, da se niti ganiti ne upamo?

Državni zbor se snide letos menda nekoliko kasneje, kakor druga leta, vsaj listi poročajo, da se skliče šele na konec meseca oktobra. Najbrž misli vlada res sklicati še prej dež zbor češki.

Hrvatski sabor je sklican na dan 29. julija. Prihodnje zasedanje utegne biti jako zanimivo, kajti opozicija je zdaj tako močna, da bo lahko z vlado spregovorila resno besedo. Raznesla se je govornica, da misli vlada sabor koj razpustiti, čim se snide, ali to ni verjetno. Vlada ve, da je ljudstvo skrajno nasprotno vladajočemu sistemu in da bi v slučaju novih volitev bila vlada najbrž še bolj poražena, kakor je bila pri minolih, zlasti ker je lahko mogoče, da se doseže mej Srbi in Hivati kompromis, kar bi bil silen udarec za ves sistem. Koj začetkom zasedanja bodo živahne razprave. Opozicija prime vlado radi kršenja ustave, ker ni pozvala Reke, naj voli dva poslanca za hrvatski sabor, in ker ni v Sv. Ivanu in v Bošnjacih razpisala novih volitev, prime jo pa tudi radi nezaslišanih nasilstev za časa volitev. Vsak prijatelj Hrvatske more le želeti, da bi opozicija dosegla znaten uspeh.

V ogerskem parlamentu je nastal mej vlado in opozicijo ljut boj in opozicija se je naposled oprijela najostrejšega orožja, namreč obstrukcije. Formalni uzrok temu boju sta dva zakonska načrta, katera sta prišla v parlamentu na razpravo, namreč zakon o premijah za izvoz sladkorja in novi tiskovni zakon. A kakor rečeno, to je le formalni povod, glavni uzrok tiči dosti globlje. Košutova stranka je prišla na glas, da služi vladi. Stranka se hoče tega iznebiti in dokazati, da se staremu programu ni izneverila. Zato je začela zdaj boj in ga bode poostrila pri razpravah o pogodbi mej Avstrijo in Ogersko, nadeje se, da pridobi s tem mnogo pristašev v čisto madjarskih okrajih. Vladi je to skrajno neljubo in da uduši Košutove stranke gibanje, je sklenila, odbijati klin s klinom. Iz tega je nastal sedanji boj. Košutova stranka bi ne mogla dosti opravičiti, ako bi ne bila pridobila na svojo stran tudi vseh drugih opozicijskih frakcij, katere jo pa podpirajo samo ker upajo, da bodo Banffyja podedovale.

Srbija. — Pri volitvah v narodno skupščino zmagali so na celi črti radikali. Dasi je to važna dogodba, se širši svet vendar zanjo ne zanima, kajti vse kaže, da se v Srbiji pripravljajo važnejše reči. Srbska vlada je jela groziti Turčiji. Pravi, da banditje iz Turškega prihajajo na Srbsko, in da jih bo odslej preganjala na turškem ozemlju. Takim dogodbam pripisujejo diplomatje le tedaj kaj važnosti, kadar imajo pri tem kake posebne namene. Skoro bi rekli, da Srbija išče povoda prepiru s Turčijo. Ruski car pač ni zastouj podaril Srbiji 50.000 pušk in 25 milijonov patron.

Belgija. — Belgijski parlament se je v toliko udal ljudski želji, naj se uvede splošna dolžnost, službovati pri vojnih, da se je začel baviti s to stvarjo, toda merodajni konservativci se kar ne morejo ž njo sprijazniti, vsled česar je lahko mogoče, da nastanejo še veliki notranjepolitični konflikti.

Turčija in Evropa. — Pogajanja mej turško vlado in zastopniki velesil glede grško-turškega miru se vlečejo že več tednov in dasi sta avstrijski cesar in ruski car turškemu sultanu prav resno namignila, naj se uda, se stvar vendar še ni dognala. Jasno je, da vodi turška vlada velesile samo za nos. Vsak čas se poroča, da so pogajanja srečno končana, da Turčija več ne zahteva Tesalije, a koj pride spet poročilo, da to ni resnično. Velesile pridejo na ta način ob ves svoj ugled v orijentu, saj pa je tudi smešno, da nimajo toliko moči, da bi trhleno Turčijo ugnale.

Kreta. — Senzacijska vest je prišla te dni iz Carigrada. Poročalo se je, da hoče turška vlada poslati na Kreto 32 bataljonov vojakov, da uduše ustanek. To je velika predrznost turške vlade. Velesile so Krečanom obljubile avtonomijo. izbirajo guvernerja, zdaj pa jim hoče Turčija pokaziti ves račun in Kreto zopet okupirati. Pred kratkim šele so velesile s težavo preprečile, da Turčija ni poslala Tewfik-pašo kot guvernerja na Kreto, zdaj pa jim je sultan zagodel še vse drugo pesem. Sultan menda ne bo odnehal, dokler ne pridejo vojna brodovja velevlasti pred Carigrad.

Obrtnija.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

(Dalje.)

d) Na c. kr. okr. glavarstvo v Kamniku, da naj se zidarsko dopustilo podeli Ign. Tomšič-u iz Šmarce za sodni okraj kamniški, ker je zadostil postavnim zahtevam.

e) Na c. kr. okr. glavarstvo v Novem mestu se je zbornica izrekla, da naj se podeli zidarsko dopustilo Jožefu Zupancu iz Toplic za politiški okraj novomeški in Jan. Kuštrinu za Žužemperk Dvor, Ajdovica, Mirnapeč, Trebnje, Dobrinče, Zagradec, Ambrus, Smuka in Krka, potem tesarsko dopustilo Jak. Jancu iz Vel. Brusnic za sodni okraj novomeški pa le, če bo dokazal zadostno praktično uporabo. Prošnje J. Š. iz S. za podelitev zidarskega dopustila zbornica ni mogla priporočati, ker prositelj ni dokazal, da se je štiri leta praktično uporabljal pri obrtu.

f) Na c. kr. okr. glavarstvo v Litiji, da naj se podeli zidarsko dopustilo Lorencu Pagott-ju za ves politiški okraj litijski in Antonu Kralju za sodni okraj stiški. Prošnjo Jož. Gorišek-a iz Mulhov za podelitev zidarskega dopustila je zbornica priporočala le pod pogojem, da se prositelj še z nadaljnimi spričevali izkaže.

g) C. kr. okr. glavarstvu v Radovljici se je poročalo, da naj se podeli zidarsko dopustilo Viktor-ju Tollazzi-ju iz Želeč za poliški okraj radovljiški in Jan. Jancu iz Radovljice tesarsko dopustilo za sodni okraj radovljiški.

h) V poročilu na c. kr. okr. glavarstvo črnomaljsko se je zbornica izrekla za to, da naj se Matevžu Petrovčiču iz Uranovič podeli tesarsko dopustilo za politiški okraj črnomaljski.

i) Na c. kr. okr. glavarstvo v Krškem je poročala zbornica, da naj se Jerneju Lipoglavšek-u iz Drče podeli tesarsko dopustilo za poliški okraj krški in se tesarju Jož. Rugar-ju iz Bučke razširi dopustilo na sodna okraja novomeški in trebanjski. J. C. iz D. se v namen dosege tesarskega dopustila in izkazal s potrebnimi spričevali, vsled česar zbornica ni mogla priporočati prošnje.

j) Na c. kr. okr. glavarstvu v Logatcu se je zbornica izrekla, da naj se podeli tesarsko dopustilo Francu Rekelj-u iz Starevasi za sodni okraj idrijski in Antonu Avsec-u iz Pudoba in Iv. Zakrajšek-u iz Ravnik-a za sodna okraja cerkniški in ložki, potem zidarsko dopustilo Fr. Mlinar-ji iz Hotederšiče in Matevžu Dolencu-u s Kalca za sodni okraj logaški. Prošnje F. S. iz Ž. in J. Č. iz P. za podelitev zidarskega dopustila zbornica ni mogla priporočati, ker prositelja nista zadostno dokazala sposobnosti za samostojno izvrševanje tega obrta.

29. C. kr. deželna vlada za Kranjsko doposlala je zbornici sledeči dopis:

„Visoko c. kr. ministerstvo za nauk in bogoslužje dovolilo je glasom ukaza z dne 25. maja t. l. št. 13684 todeželnim obrtnim nadaljnim šolam za leto 1897 nastopne podpore: v Ljubljani 2300 gl., v Škofji Loki 280 gld., v Postojini 250. gld. v Kočevju 280 gld., v Krškem 300 gld., v Kranju 300 gld., v Metliki 280 gld., v Trziču 350 gld., v Radovljici 300 gld., Ribnici 250 gld., v Novem mestu 450 gld., v Kamniku 400 gld., v Št. Vidu 300 gld. O tem se obvešča slavna trgovska in obrtniška s pristavkom, da se bodo napominane svote ob ednem izplačale šolskim odborom pri dotičnih plačilnih uradih.

30.) C. kr. deželna vlada je, zaslišavši trgovsko in obrtniško zbornico, na prošnjo cerkvenega predstojništva pri Sv. Matiji v Bučki odobrila v smislu §. 70 obrtnega reda pristojbinsko tarifo za vsakoletne letne in živinske semnje v Bučki.

31.) C. kr. priv. južno železniška družba doposlala je zbornici sledečo rešitev: „Z ozirom na cenjeni dopis z dne 16. februarja t. l. št. 272 usojamo se odgovoriti, da bi na priporočilo častite zbornice glede prevažanj, o katerih se govori v predloženih vozniških listih, gotovo rade volje uporabile one vozne olajšave, katere so se dovolile prilikom potresa.

Toda, kakor se je pri pregledovanju vozniških listov pokazalo, odposlale so se vse te pošiljatve po 1. oktobru 1896, ne da bi se bilo pri teh pošiljativah zadostilo pogojem, navedenim v odredbenim listu št. 105 z dne 15. septembra 1896, tekoče št. 1440

Po tem oznanilu morali bi dotični stavbni gospodarji, predno so dobili pošiljatve, vložiti pri nas prošnjo za to olajšavo in ob enem priložiti pismeno potrdilo od mestnega magistrata ljubljanskega, iz koga bi bila razvideti vrsta in približna teža pošiljatev, ime in stanovanje opravičenega prejemnika kakor tudi postaja, kjer se je pošiljatev oddala.

Ker smo bili vsled raznih zlorab prisiljeni določiti te pogoje za zahteve olajšav v sporazumljenju s c. kr. državnim železnicami, katere na svojih progah na enak način postopajo, in bi nastali razni predsodki, ko bi se opustila izvršitev določenih pogojev, kar bi nasprotovalo dosedanjemu postopanju v tej zadevi, ne glede na to, da tudi oblastveni predpisi zahtevajo, trdno se držati v naznanilih določenih pogojev, ne moremo žali Bog teh olajšav vporabiti pri pošiljativah, prejetih po 1. oktobru ni prilagoma dotične vozne liste.

Da v ostalem ustrezemo želji slavne zbornice kolikor nam je po okolnostih ravno mogoče, smo pripravljene uporabiti olajšave pri pošiljativah, pred 1. oktobrom 1896, potem ko je slavna zbornica potrdila, da so se te pošiljatve porabile v zopetno zgradbo razrušenih poslopij, ad t. 2. Načelniku odseka za zidanje farne cerkve v Trnovem 10. pošiljatev, F. T. 2, T. St. 3, župniku P. H. Sattnerju 5 vagonskih po-